

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення
результатів дисертації Васильєва Павла Олеговича**

на тему

**«Публічне управління в органах прокуратури на сучасному етапі в
умовах реформування»,**

**поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
в галузі знань 28 “Публічне управління та адміністрування”**

Актуальність теми дисертаційної роботи. Реформування органів прокуратури України є одним із ключових завдань сучасного етапу розвитку держави, особливо в умовах європейської інтеграції та посилення вимог до ефективності публічного управління. Органи прокуратури як суб'єкти публічної влади відіграють вагомую роль у забезпеченні законності, захисту прав і свобод людини та громадянина, протидії корупції, що вимагає модернізації їх управлінської діяльності з огляду на актуальні виклики та сучасні міжнародні стандарти. Реформування органів прокуратури обумовлює становлення нової парадигми публічного управління, що передбачає звернення до європейських стандартів, утвердження нових стандартів, які обумовлені сучасним етапом розвитку українського державотворення.

На сьогодні процес реформування прокуратури характеризується складністю, визначається зміною управлінської парадигми, багатогранністю та потребує чітких організаційно-правових механізмів, які забезпечували б дієве впровадження міжнародних стандартів публічного управління та прозорість діяльності. Особливого значення набувають питання доброчесності, професійної етики та антикорупційної політики в діяльності прокурорів, оскільки від рівня їх дотримання залежить довіра суспільства до прокуратури як важливого інституту державної влади.

Потреба у впровадженні нових, ефективних механізмів публічного управління органами прокуратури зумовлюється також євроінтеграційними прагненнями України, зокрема необхідністю адаптації національного законодавства та управлінських практик до стандартів Європейського Союзу. Це актуалізує важливість дослідження міжнародного досвіду публічного управління органами прокуратури та визначення напрямів його застосування у вітчизняних умовах.

Таким чином, складний і динамічний характер сучасного етапу реформування органів прокуратури потребує формування науково обґрунтованих підходів до організації публічного управління, розроблення ефективних інструментів забезпечення доброчесності та боротьби з корупцією, що й визначає актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Проведений моніторинг українських наукових джерел, присвячених окремим аспектам організації та функціонування органів прокуратури в умовах трансформації системи публічного управління, засвідчив зростаючу увагу наукової спільноти до проблем удосконалення організаційно-правового механізму діяльності прокуратури в умовах демократизації та європейської інтеграції. Такий науковий інтерес посилюється після початку масштабних реформ прокуратури, спрямованих на забезпечення її прозорості, підзвітності та ефективності в межах публічного сектору.

Загалом, значний внесок у розроблення досліджуваної тематики здійснили такі вчені, як: Азаренко Т.І., Амелін О.Ю., Антонова С.Є., Богомолова К.С., Бодрова І.І., Бойко Н.О., Бондар А.В., Белов Д.М., Бігар Є.А., Біленець Д.А., Білокінь Р.М., Білоус О.В., Вандін Є.В., Василенко М.П., Великодний Д.В., Возняковська К.А., Войтенко А.Б., Гавриленко В.В., Гаврилук Л.В., Гаруст Ю.В., Гловюк І.В., Глушков В.О., Грицаєнко Л.Л., Губа М.І., Жувака С.О., Іжа М.М., Кайдрович Х.І., Кальчук О.М., Книшов В.П., Ковалів М.В., Комаров М.А., Кравцов В.І., Крамар Р.І., Криворучко Л.С., Линецький М.В., Мартинюк Г.Ф., Марчук В.В., Марущак В.П., Мельник О.В., Музичук Е.О., Муквич А.О., Никифоренко Н.А., Ніколайчук Г.А., Павленко Д.Ю., Попов М.П., Попович Є.М., Потіп М.М., Приступа А.А., Прокопенко О.Ю., Рибалка Н.О., Руденко О.В., Рябовол Л.Т., Рядінська В.О., Свіда О.Г., Семчук Ю.І., Скибенко О.І., Скриньковський Р.М., Славицька А.К., Смігунова О.В., Саханенко С.Є., Степанова К.М., Стефанчук М.М., Сіренко К.О., Фальковський А.О., Фодчук А.Б., Хитра О.Л., Хмиз М.В., Хорсуненко О.В., Циганок С.В., Чистоклетов Л.Г., Чорна А.Г., Чумак В.В., Швед І.І., Шинкарук А.Л., Шпакович О.М., Юхно І.В.

Наукові праці зазначених авторів охоплюють як теоретичні засади публічного управління в органах прокуратури, так і практичні механізми реалізації реформ, включно з інституційною перебудовою, антикорупційною політикою, впровадженням стандартів доброчесності, цифровізацією управлінських процесів, удосконаленням кадрової політики, а також формуванням прозорих процедур взаємодії органів прокуратури з іншими суб'єктами публічного управління.

Незважаючи на наявність ґрунтовних теоретико-методологічних напрацювань, сучасні виклики – повномасштабне вторгнення РФ, активізація євроінтеграційних процесів, трансформація управлінської моделі держави — зумовлюють необхідність подальших комплексних досліджень, що інтегрують новітні підходи до публічного управління з урахуванням специфіки діяльності органів прокуратури. Зазначене обумовлює актуальність теми дисертації, формує її цілісну методологічну основу, визначає її мету, завдання, об'єкт, предмет, наукову новизну та прикладне значення.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення публічного управління в органах прокуратури України в умовах сучасного етапу реформування.

Предметом дослідження є організаційно-правовий механізм публічного управління в органах прокуратури України на сучасному етапі реформування.

Метою дисертаційного дослідження є теоретико-методологічне осмислення, обґрунтування та розроблення науково-практичних рекомендацій в удосконаленні організаційно-правового механізму публічного управління в органах прокуратури України на сучасному етапі в умовах реформування.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- розкрити сутність та зміст поняття публічного управління в органах прокуратури, визначити його місце та роль у сучасних процесах реформування;
- висвітлити еволюцію публічного управління органами прокуратури в Україні, охарактеризувавши основні етапи та напрями реформ;
- визначити міжнародні стандарти публічного управління та особливості їх імплементації у практичну діяльність органів прокуратури України;
- встановити особливості впровадження стандартів доброчесності як елемента організаційно-правового механізму публічного управління в органах прокуратури;
- охарактеризувати сучасний стан та визначити перспективи застосування антикорупційних інструментів у публічному управлінні органами прокуратури;
- дослідити специфіку антикорупційного механізму органів прокуратури України в контексті сучасних реформ;
- проаналізувати зарубіжний досвід організації публічного управління в органах прокуратури та окреслити можливості його застосування в українських умовах;
- виявити проблемні аспекти та основні виклики, що постають перед організаційно-правовим механізмом публічного управління органами прокуратури в Україні;
- розробити практичні рекомендації щодо перспективних напрямів удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління органами прокуратури з урахуванням сучасних реформ та євроінтеграційних процесів.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконано в межах науково-дослідної роботи Національного університету «Одеська політехніка» за темою: «Правове

регулювання державотворення соціально-економічних відносин в Україні» (№ держреєстрації 0122U002193), в якому автор як виконавець дослідив теоретичні та емпіричні аспекти організації та функціонування публічного управління в органах прокуратури на сучасному етапі, з урахуванням реформаторських процесів, цифрової трансформації та необхідності адаптації до європейських стандартів. У межах виконання зазначеної теми здобувачем були обґрунтовані практичні рекомендації щодо удосконалення управлінських механізмів у прокуратурі, зокрема в частині прозорості, ефективності та підзвітності.

4. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертація є самостійною науковою працею автора. Основні розробки, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, практичне значення, здійснені дисертантом особисто. У дисертації не використовуються ідеї та розробки, що належать іншим авторам.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Достовірність результатів, одержаних здобувачем Васильєвим П.О., забезпечується широкою джерельною базою, що включає значну кількість нормативно-правових актів, наукових публікацій (у тому числі іноземними мовами), аналітичних документів та емпіричних даних. Цінність дисертаційної роботи полягає у використанні міждисциплінарного інноваційного підходу до вивчення організаційно-правового механізму публічного управління в органах прокуратури в умовах реформування. Застосовано поєднання теоретико-методологічного аналізу, компаративного досвіду та емпіричних узагальнень щодо модернізації управлінської діяльності в прокуратурі. Особлива увага зосереджена на таких ключових напрямках: посилення інституційної автономії органів прокуратури, удосконалення внутрішньої структури управління, запровадження сучасних цифрових інструментів, підвищення професійної компетентності управлінського складу, а також формування механізмів прозорості та підзвітності відповідно до європейських стандартів. Зважаючи на це можна констатувати, що достовірність отриманих висновків та обґрунтованість запропонованих рекомендацій визначається правильно обраними методологічними підходами, достатнім використанням наукового та емпіричного матеріалу. Кількість та якість використаних матеріалів, докладність їх аналізу створює передумови для забезпечення достатнього рівня достовірності дисертаційної роботи.

6. Ступінь новизни основних результатів дисертаційної роботи порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна одержаних результатів полягає в комплексному теоретико-методологічному обґрунтуванні сутності, змісту та особливостей організаційно-правового механізму публічного управління в

органах прокуратури України в сучасних умовах реформування, а також у формуванні науково-практичних рекомендацій щодо його подальшого розвитку з урахуванням міжнародних стандартів та європейського досвіду.

Серед найважливіших теоретичних і практичних результатів, що характеризують наукову новизну дослідження та особистий внесок дисертанта, є те, що в дисертаційному дослідженні:

уперше:

- обґрунтовано концептуальні засади впровадження стандартів доброчесності як ключового елементу організаційно-правового механізму публічного управління органами прокуратури, сформульовано авторське визначення поняття «стандарти доброчесності в діяльності органів прокуратури», визначено критерії та ознаки їх імплементації;

- сформульовано нову авторську дефініцію поняття «антикорупційний механізм в органах прокуратури» та визначено його структурні складові, обґрунтовано комплекс інноваційних інструментів запобігання корупції в публічному управлінні в органах прокуратури;

- розкрито сутність нової організаційно-правової парадигми публічного управління в органах прокуратури з урахуванням досвіду країн Європейського Союзу та досвіду функціонування Офісу Генерального прокурора України;

удосконалено:

- концептуальний підхід щодо еволюції публічного управління в органах прокуратури України на сучасному етапі реформування, що дозволило виокремити його ключові етапи, напрями та пріоритети розвитку відповідно до міжнародних стандартів;

- понятійно-категоріальний апарат у сфері публічного управління органами прокуратури шляхом уточнення таких дефініцій, як: «публічне управління в органах прокуратури», «організаційно-правовий механізм публічного управління прокуратурою», «міжнародні стандарти публічного управління в діяльності органів прокуратури»;

- наукові уявлення про зміст і сутність міжнародних стандартів публічного управління в органах прокуратури, які конкретизовано автором у контексті публічного управління в органах прокуратури України з акцентом на європейський досвід та кращі світові практики;

набули подальшого розвитку:

- теоретичні підходи до аналізу та оцінювання ефективності антикорупційних інструментів у системі публічного управління органами прокуратури, а також визначення критеріїв їх результативності та перспектив впровадження;

- наукові положення щодо використання зарубіжного досвіду реформування органів прокуратури, запропоновано модель адаптації окремих елементів міжнародних практик до українського контексту з урахуванням національних особливостей;

- теоретичні засади формування перспективних напрямів удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління органами прокуратури, що дозволяють підвищити прозорість, ефективність та відповідальність у діяльності прокуратури;

- наукові рекомендації щодо вдосконалення нормативно-правової бази діяльності органів прокуратури, які орієнтовані на посилення антикорупційної складової та імплементацію міжнародних стандартів публічного управління;

- пропозиції щодо цифровізації організаційно-правового механізму публічного управління прокуратурою через запровадження електронних систем контролю, моніторингу та оцінювання діяльності прокурорів, що сприятиме підвищенню ефективності, прозорості та довіри суспільства до прокуратури;

- концепції щодо необхідності зміцнення інституційної спроможності органів прокуратури шляхом удосконалення процедур добору та професійного розвитку прокурорського персоналу відповідно до сучасних стандартів доброчесності та професійної етики.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що розроблені та обґрунтовані положення дисертації, сформульовані висновки й науково-практичні рекомендації можуть бути використані:

- у науково-дослідній сфері – для подальших досліджень у галузі публічного управління, зокрема для аналізу й удосконалення організаційно-правових механізмів діяльності правоохоронних органів, насамперед органів прокуратури України;

- у правотворчій діяльності – під час внесення змін і доповнень до чинних нормативно-правових актів, які регулюють питання публічного управління в органах прокуратури, діяльність прокурорів, впровадження стандартів доброчесності та антикорупційних механізмів, а також під час розроблення та прийняття державних стратегій реформування прокуратури відповідно до міжнародних стандартів;

- у практичній діяльності – як методичні рекомендації для керівництва та співробітників органів прокуратури з метою підвищення ефективності управлінської діяльності, реалізації антикорупційних заходів, впровадження стандартів доброчесності, а також у процесі вдосконалення внутрішніх процедур управління;

- у навчальному процесі – під час викладання дисциплін «Публічне управління та адміністрування», «Організація роботи правоохоронних органів», «Антикорупційна політика держави», підготовки підручників, навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій, науково-практичних коментарів, а також для виконання курсових, дипломних та дисертаційних робіт студентами, аспірантами й докторантами.

Достовірність наукових положень, висновків та рекомендацій підтверджується результатами практичного впровадження розробок, що наведені в офіційних актах використання із позитивним ефектом. Теоретичні положення та прикладні рекомендації дисертації були використані:

– Білгород-Дністровською окружною прокуратурою Одеської області – результати дисертаційного дослідження Васильєва П.О. застосовано у процесі впровадження елементів публічного управління до внутрішньої організації роботи окружної прокуратури, зокрема щодо удосконалення процедур підзвітності, оптимізації кадрової політики та використання цифрових інструментів управління.

– У сфері прокурорської діяльності, що координується Офісом Генерального прокурора України – окремі висновки дисертаційного дослідження стали підґрунтям для розробки аналітичних матеріалів з питань модернізації управлінських процесів у прокуратурі, зокрема щодо посилення інституційної автономії, впровадження внутрішнього комплаєнсу, індикаторів доброчесності та моделей взаємодії з органами публічної влади.

– Тренінговим центром прокурорів України – положення дисертації використано при підготовці навчальних програм для підвищення кваліфікації працівників органів прокуратури, особливо в частині розвитку лідерських компетентностей, цифрової грамотності, етичного лідерства та інституційної відкритості у межах концепції публічного управління.

Отримані в межах дисертації результати стали також підґрунтям для оновлення змісту навчальних програм у сфері публічного управління, зокрема дисциплін, пов'язаних із управлінською діяльністю прокурорів, антикорупційною політикою та стратегічним плануванням. Матеріали дослідження можуть бути використані для подальших теоретичних напрацювань у напрямі реформування органів прокуратури та вдосконалення їх управлінського потенціалу в контексті демократичного врядування.

8. Повнота опублікування результатів дисертаційного дослідження та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих у співавторстві та захищених за темою дисертації.

Результати, отримані здобувачем Васильєвим П.О. у процесі виконання дисертаційного дослідження, у повній мірі відображені у його наукових публікаціях. Основні теоретичні положення та прикладні рекомендації викладено у 8 публікаціях, з яких 5 – у фахових наукових виданнях України, 1 – у міжнародному науковому журналі, а також у тезах доповідей, представлених на трьох науково-практичних конференціях. Усі публікації виконано одноосібно або за безпосередньої участі здобувача, що

підтверджує його особистий внесок у розробку теми дисертаційного дослідження.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Васильєв П. О. Впровадження стандартів доброчесності в діяльність органів прокуратури. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2024. № 3. DOI: <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2024.3.2>

2. Васильєв П. О. Еволюція публічного управління в органах прокуратури: аналіз сучасного етапу реформ. Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування. 2023. № 3. URL: <http://pa.stateandregions.zp.ua/issue-3-2023>.

3. Васильєв П. О. Міжнародні стандарти публічного управління та їх реалізація в діяльності прокуратури України. Věda a perspektivy. 2025. № 1 (44). DOI: [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-1\(44\)-36-49](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-1(44)-36-49)

4. Васильєв П. О. Антикорупційні інструменти в органах прокуратури: сучасний стан та перспективи впровадження. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2024. Вип. №42. DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.42.21>

5. Васильєв П. О. Особливості антикорупційного механізму в органах прокуратури: сучасний стан та перспективи впровадження. Публічне управління і адміністрування в Україні. 2025. Вип. №43. DOI: <https://doi.org/10.32782/pma2663-5240-2024.44.4>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Васильєв П. О. Інноваційні підходи до управління в органах прокуратури: проблеми та перспективи. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Забезпечення стійкості системи публічної влади та управління в умовах спеціальних адміністративно-правових режимів та відновлення України», 17 травня 2024 року, м. Одеса.

2. Васильєв П. О. Peculiarities of international public administration standards and their implementation in the activities of the prosecutor's office of Ukraine. III Міжнародна науково-практична конференція «Global trends in the development of educational systems», 21–24 січня 2025 року, м. Берген, Норвегія.

3. Васильєв П. О. Специфіка антикорупційних інструментів в органах прокуратури. IV Міжнародна наукова конференція «Теорія модернізації в контексті сучасної світової науки», 24 січня 2025 року, м. Мукачево, Україна.

10. Відповідність дисертаційної роботи вимогам, що передбачено пунктами 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради

закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії»

Представлена здобувачем Васильєвим П.О. дисертаційна робота містить нові, науково обґрунтовані результати дослідження, що стосуються організаційно-правового механізму публічного управління в органах прокуратури на сучасному етапі в умовах реформування. Ці результати мають істотне значення для науки публічного управління, а також для практики управлінської діяльності в системі органів прокуратури України, зокрема в умовах євроінтеграційних процесів і трансформаційних викликів.

Дисертація виконана державною мовою.

Структура, логіка викладу матеріалу, стиль і оформлення повністю відповідають вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Робота складається з трьох розділів, об'єднаних у дев'ять підрозділів.

Дисертацію представлено до захисту у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

У цілому, дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

За своєю актуальністю, науковою новизною, теоретичною і методологічною глибиною, практичним значенням, обґрунтованістю отриманих результатів та рівнем оформлення, робота відповідає вимогам, встановленим Міністерством освіти і науки України, зокрема пунктам 6 і 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Автор роботи – Васильєв Павло Олегович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Головуючий на засіданні:

Завідувач кафедри державознавства, права та європейської інтеграції
Інституту публічної служби та управління
Національного університету «Одеська політехніка»

д.н. з держ. упр., професор

В.П. Марущак